ਬਰੈਂਪਟਨ ਵਿਖੇ 'ਰਾਤ ਚਾਨਣੀ' ਦੀ ਬੇ ਮਿਸਾਲ ਪੇਸ਼ਕ

ਦੂਰ ਦੇਸ (ਮਈ 13) - ਅੱਜ ਸ਼ਾਮ ਚੰਦੂਜੀ ਸਕੂਲ ਦੇ ਆਡੀਟੋਰੀਅਮ ਵਿਖੇ ਪਾਲੀ ਭੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰਚਿਤ ਅਤੇ ਸ. ਬਲਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਲੋਲਨਾ ਦੀ ਸੁਘੜ ਨਿਰਦੇਸ਼ਨਾਂ ਥੱਲੇ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਨਾਟਕ ਵੇਖਿਆ। ਇਸ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਪੰਜਾਬੀਆ ਦੁਆਲੇ ਹੀ ਘੁੰਮਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਇਸ ਵਿਸ਼ੇ ਤੇ ਹੋਰ ਅਜ਼ਮਾਈ ਨਹੀਂ ਹਈ। ਸਗੋਂ ਲਗ ਤੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਅਜੋਕੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਚ ਬਣਨ ਵਾਲੀਆ ਬਹੁਤੀਆਂ ਫ਼ਿਲਮਾਂ ਵੀ ਇਹ ਕੁਝ ਲੈ ਕੇ ਚਲਦੀਆਂ ਹਨ। ਪਰ ਉਹ ਬਹੁਤ ਸਤਹੀ ਤੇ ਕਲਾ ਵਿਹੀਨ ਹੀ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਕਈ ਇਕਾਂਗੀ ਨਾਟਕਾਂ ਨੇ ਵੀ ਅਜਿਹੇ ਵਿਸ਼ੇ ਹੀ ਅਪਣਾਏ ਹਨ ਕਈ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਬੰਦਿਆ ਦੇ ਲਿਖੇ ਹੋਏ ਵੀ ਇੰਨੇ ਹਾਸੋਹੀਣੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਮਨ ਖਿਝ ਨਾਲ ਭਰ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। 1978 ਵਿਚ ਸਾਨੂੰ ਬੀ. ਏ. ਚੋ ਪੜ੍ਹਾਇਆ ਸ. ਕਪੂਰ ਸਿੰਘ ਘੁੰਮਣ ਦਾ ਲਿਖਿਆ ਇਕਾਂਗੀ ਪਾਠ ਪੁਸਤਕ ਵਿਚ ਲੱਗਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਉਸ ਵਿਚ ਵੀ ਅਜਿਹਾ ਹੀ ਵਿਸ਼ਾ ਸੀ। ਉਸ ਵਿਚ ਪਰ ਇਕ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਔਰਤ ਸੀ। ਪਰ ਉਹ ਪੰਜਾਬੀ ਬੋਲਦੀ ਹਮ ਕੋ ਹੁਮਕ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਭਾਵ ਉਹ ਜੋ ਭਾਸ਼ਾ ਵਰਤਦੀ ਹੈ ਉਹ ਹਿੰਦੋਸਤਾਨ ਤੇ ਰਾਜ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਦੀ ਜੋ ਸਿੱਖੀ ਹੋਈ ਹਿੰਦੋਸਤਾਨੀ ਸੀ ਉਹ ਵਰਤਦੀ ਹੈ। ਭਾਵ ਹੁਣ ਇਸਤ ਹਾਸਾ ਹੀ ਆਇਗਾ ਕਿ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਪਤਨੀ ਪੰਜਾਬੀ ਤੋਂ ਪੰਜਾਬੀ ਸਿੱਖਦੀ ਹੈ। ਦੋਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹਿੰਦੀ ਬੋਲਣ ਵਾਲਾ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਉਹ ਭਾਸ਼ਾ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਆ ਗਈ।

ਪਰ ਪਾਲੀ ਭੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਵਿਸ਼ੇ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਹੀ ਉਸਤਾਦੀ ਨਾਲ ਪਕੜਿਆ ਹੈ। ਉਹ ਭਾਵੇਂ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਬਾਸ਼ਿੰਦਾ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਵੀ ਇੱਥੇ ਕੁਝ ਦੇਰ ਵਿਚਰ ਕੇ ਇੱਥੋਂ ਦੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸਮਾਜ ਦਾ ਦੂਨੀਆਂ ਦੇ ਮਹਾਨ ਮੂਰਤੀਕਾਰ ਹੈਨਰੀ ਮੂਰ ਦੇ ਕੰਮ ਦੀ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਵੇਖੀ ਤਾਂ ਉਹ ਇਕਦਮ ਉਸ ਦੀ ਤਕਨੀਕ ਸਮਝ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਪੜ੍ਹੇ ਲਿਖੇ ਕਲਾ ਸਮੀਖਿਅਕ ਨਹੀਂ ਸਮਝ ਸਕੇ। ਮੈਂ ਇਸ ਉੱਤਮ ਲਿਖਤ ਲਈ ਪਾਲੀ ਭੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੂੰ ਵਧਾਈ ਭੇਜਦਾ ਹਾਂ।

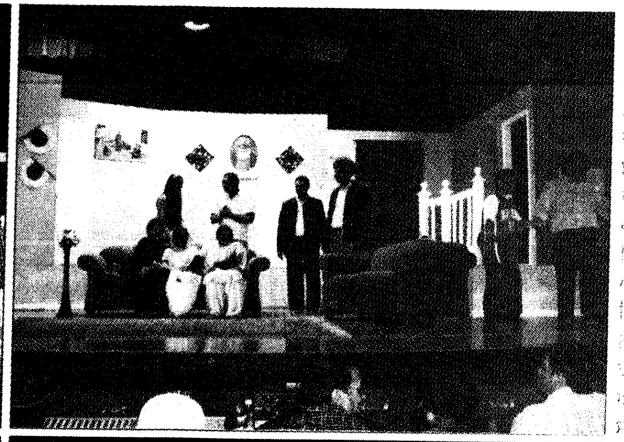

ਦੂਸਰੀ ਵਧਾਈ ਸੈਟ ਡਿਜ਼ਾਈਨਰ ਨੂੰ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਵੇਖਦੇ ਸਾਰ ਹੀ ਸਾਨੂੰ ਉਹ ਪੰਜਾਬ ਨਾਲ ਮੋਹ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਕੈਨੇਡਾ ਵੱਸਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਦੂਨੀਆਂ ਵਿਚ ਲੈ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜੋ ਕਿ ਸ. ਹਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਫਲੋਰਾ ਜੀ ਦੀ ਕਲਾ ਤੇ ਮਿਹਨਤ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਹੈ। ਸੈਟ ਵਿਚ ਇਸ ਦੀਆਂ ਫੁਲਕਾਰੀਆਂ, ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੀ ਤਸਵੀਰ, ਪੱਖੀਆਂ ਸੋਭਾ ਦੇ ਰਹੀਆਂ ਸਨ।

ਕਹਾਣੀ ਅਸਾਡੇ ਲਈ ਕਈ ਅਨਖੀ ਨਹੀਂ। ਮੁੱਖ ਕਿਰਦਾਰ ਇੱਕ ਲੜਕੀ ਪਾਲ ਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਸਟੇਜ ਤੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਾਕਾਰ ਕੀਤਾ ਹਰੀਤ ਅੱਜਲਾ ਨੇ ਜਿਸ ਨੂੰ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਪੱਕਾ ਹੋਣ ਲਈ ਇੱਕ ਪੰਜਾਬੀ ਹੀ ਵਿਆਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਉਸ ਦੇ ਇੱਕ ਬੱਚੀ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਾਲ ਤੇ ਉਸ ਦੀ ਬੱਚੀ ਦਾ ਤਿਆਗ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਪਾਲ ਪੰਜਾਬ ਜਾ ਕੇ ਹਾਲਾਤ ਦੀ ਮਾਰੀ ਆਪਣੇ ਮਾਪਿਆਂ ਰਾਹੀਂ ਅੰਬਰ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਕਰਵਾ ਲੈਂਦੀ ਹੈ। ਉਸ ਦੀ ਨਾਲ ਇਕ ਸੁਖੀ ਪਰਿਵਾਰ ਵਸਾ ਲੈਂਦੀ ਹੈ। ਅੰਬਰ ਜਿਸਦੀ ਕਿ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਸਿਰਫ਼ ਮਾਂ ਹੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਤਕਲੀਫ਼ਾਂ ਝੱਲ ਕੇ ਪਾਲਿਆ ਅਤੇ ਬਿਹਤਰ ਭਵਿੱਖ ਲਈ ਪੈਸੇ ਖਰਚ ਕੇ ਕੈਨੇਡਾ ਭੇਜਿਆ। ਉਹ ਜਾਇਦਾਦ ਵੀ ਬਹੁਤ ਦ੍ਰਿੜ੍ਹਤਾ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਘਰਵਾਲੇ ਤੋਂ ਹਾਸਲ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਦੇ ਪਤੀ ਦੀ ਇਕ ਹੋਰ ਪਤਨੀ ਵੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਪਤੀ ਦੇ ਭਰਾਵਾਂ ਤੋਂ ਵੀ ਹਿੱਸਾ ਬਚਾਉਣਾ ਅਤੇ ਨਿੱਤ ਵਿਚ ਖ਼ਨਕ ਨਾਲ ਛੋਟੇ ਕੱਦ ਦੇ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਸਭ ਤੋਂ ਕੱਦਾਵਰ ਜਾਪਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਲੇਖਕ ਦੀ ਬਾਰੀਕ ਬੁੱਧੀ ਦਾ ਜਲਵਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਰਾਹੀਂ ਸਮੱਸਿਆ ਨੂੰ ਉਭਾਰ ਤੇ ਲਿਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਦੀ ਛਾਇਆ ਵਿਚ ਪਲਣ ਵਾਲਾ ਬੱਚਾ ਆਗਿਆਕਾਰ ਹੀ ਬਣ ਸਕਦਾ ਹੈ ਤੇ ਜੋ ਉਹ ਹੈ। ਉਸ ਦੀ ਸੁਹਿਰਦਤਾ ਫ਼ਰਜ਼ਸ਼ਨਾਸ ਬੇਟਾ ਹੋਣਾ ਤੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਪਤੀ ਤੇ ਪਿਤਾ ਹੋਣਾ ਹੀ ਉਸ ਦੇ ਪੀੜਤ ਹੋਣ ਦਾ ਕਾਰਨ ਹੈ। ਪਰਿਤਾਰਿਕ ਉਦਰੇਵੇ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਦੀ ਪਤਨੀ ਅਤੇ ਬੱਚੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਹ ਇਲਲੀਗਲ ਹੋਣ ਕਾਰਣ ਬੁਲਾ ਨਹੀਂ [illegible] ਉਸ ਬਾਰੇ [illegible] ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ [illegible] ਅਕਲ ਇੰਨੀ [illegible] ਹਨ। ਨਾਟਕਕਾਰ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ [illegible] ਵਾਲਾ ਅਹਿਮ ਕਿਰਦਾਰ ਰੱਖਕੇ ਸਾਰਥਕਤਾ ਦਾ ਸਹੀ ਫ਼ਰਜ਼ ਪਾਲਿਆ ਹੈ। ਉਸ ਦੀ ਖੰਡਿਤ ਅਤੇ ਸੰਤਰਦ ਮਾਨਸਿਕਤਾ ਨੂੰ ਹਰਜੀਤ ਢੀਂਡਸਾ ਨੇ ਬਹੁਤ ਹੀ ਕਾਮਯਾਬੀ ਨਾਲ ਨਿਭਾਇਆ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਉਹ ਵੀਰ ਕਰਦਾ ਹੋਇਆ ਵੀ ਨਿਰਾਸ ਕਿਲੀ ਨਹੀ ਛੱਡਦਾ। ਕੰਮ ਅੱਕਲ ਤੇ ਸਿਆਣਾ ਸਮਝਣ ਦਾ ਕਿਰਦਾਰ ਇਸ [illegible] ਨੂੰ [illegible] ਕਰਨ ਦਾ [illegible] ਭੂਮਿਕਾ ਵਿਚ [illegible] ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਹੋਰਾਂ [illegible] ਤਾਂ ਵੀ [illegible] ਵਿਚ ਕਈ ਕਸਰ ਨਹੀਂ ਛੱਡੀ। ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਇਕ ਫੌਜੀ ਬਾਪ ਵਾਲੀ ਦਿੱਖ ਅਤੇ ਅਣਖ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਐਕਸ ਪਰੈਸਨ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਗੁਰਵਿੰਦਰ ਢਿੱਲੋਂ ਪਾਲ ਦੀ ਮਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਦੂਸਰੀ ਵਾਰ ਕੁੜੀ ਦਾ ਵੱਸਿਆ ਵਸਾਇਆ ਘਰ ਉੱਜੜ ਜਾਣ ਦਾ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਾ ਹੈ।

ਸੁਪਨੇ ਵਾਲਾ ਬੇਟਾ (ਸੁਖਮੀਤ) ਆਤਮਾ (ਨੀਤੂ) ਅਤੇ ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਬਰਾੜ ਨੇ ਸਾਰਿਆਂ ਦੀ ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਪਹਿਲੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਜਾਪਦੀ ਸੀ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਨੇ ਆਪੋ ਆਪਣੇ ਕਿਰਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਹੀ ਪ੍ਰਬੀਨਤਾ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਹੋਰ ਵੀ ਵਧੀਆ ਅਦਾਕਾਰੀ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਸੰਭਨਾਵਾਂ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ।

ਅੰਤ ਵਿਚ ਮੈਂ ਮੋਨਿਕਾ ਸਾਰਦਾ ਜੀ ਅਤੇ ਰਵਨੀਤ ਜੀ ਨੂੰ ਖ਼ਾਸ ਵਧਾਈ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਡਾਂਸ ਅਤੇ ਗੀਤਾਂ ਰਾਹੀਂ ਇੰਨੇ ਕਮਾਲ ਐਕਸਪ੍ਰੈਸ਼ਨ ਦਿੱਤੇ ਕਿ ਨਾਟਕ ਦੀ ਕਲਾਤਮਿਕਤਾ ਨੂੰ ਨਿਖ਼ਾਰ ਬਖ਼ਸ਼ਿਆ।

ਮੈਂ ਕਾਲਜ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀ ਦਾ ਅਧਿਆਪਨ ਕਰਦਾ ਹੀ ਆਇਆ ਹਾਂ ਪਰ ਪਹਿਲਾਂ ਆਪਣੇ ਦੋਸਤ ਪਾਲੀ ਭੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਪ੍ਰਤਿਭਾ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਹਾਂ। ਮੈਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਨਾਟਕ ਤੱਕਿਆ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਕੋਸਦਾ ਹਾਂ। "ਮਾਵਾਂ ਪੁੱਤਰਾਂ ਦੇ ਪੈਰਾਂ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਪੁਛਾਵੇਂ ਬੰਨ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ।" ਇਹ ਲੋਕ ਧਾਰਾ ਦੀ ਨਾਟਕ ਵਿਚ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੀ ਤੇ ਭਾਵਾਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵੀ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਬਣਾਉਣ ਦ[illegible] ਕਿ ਕਿਸੇ ਕਿ[illegible] ਆਉਂਦਾ ਹੈ। [illegible] ਨੂੰ ਯੂਨਾਨੀ [illegible] ਅਤੇ ਅਜੋਕੇ [illegible] ਵਰਤਦੇ ਹਨ [illegible] ਭੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ [illegible] ਗੁਰ ਬਾਖੂਬੀ [illegible] ਨੂੰ ਥੋੜਾ ਜਿ[illegible] ਕਹਿਣਾ :

ਰਾਹੀਆ[illegible] ਦਈ ਸੁਨੇਹਾ [illegible]

ਆਖ ਦ[illegible] ਸੁਫਨਾ ਬਣਕੇ [illegible]

ਤੇ ਇ[illegible] ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ [illegible] ਸੰਗੀਤਕਾਰ ਬ[illegible] ਹੋਇਆ ਹੈ। ਮੈਂ [illegible] ਰੂਪ ਵਿਚ ਲੋ[illegible] ਪੁਰਜ਼ੋਰ ਹੁੰਗਾਰ[illegible] ਦੇ ਰਿਹਾ ਹਾਂ-

'ਰਾਤ ਚਾਨਣੀ [illegible] ਪਾਰਕਿੰਗ ਮਿਲੇ [illegible] ਗੱਡੀ ਘੁਮਾਈ [illegible] ਥਾਂ ਮਿਲੀ ਨਾ; [illegible] ਅੱਖੋ ਸੌਖੇ ਗ[illegible] ਲੱਭੀ ਪਾਰਕਿੰਗ [illegible] ਅੰਦਰ ਵੜੇ ਬੈ[illegible] ਸ਼ੋ ਹੋਇਆ ਸੀ [illegible]

ਵਿਸ਼ਾ ਗੰਭੀਰ [illegible] ਉੱਤਮ ਲਿਖਤ [illegible] 'ਰਾਤ ਚਾਨਣੀ' [illegible] ਗ਼ੁਸੇ ਲੋਕ ਕਿਉਂ [illegible]

Ninth Line Truck Ce[illegible]